

L'Observatori de
Desenvolupament
Local

Població estacional

ESTIMACIONS 2021 PEL MARESME

INFORMACIÓ ANUAL

Observatori de Desenvolupament Local del Maresme
Desembre 2022

Amb el suport de:

**Diputació
Barcelona**

XODEL
Xarxa d'Observatoris del
Desenvolupament Econòmic Local

*Definició i notes metodològiques

Les **estimacions de població estacional** són, tal i com les defineix l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya), “*una estimació de les càrregues de població que suporta cada municipi i mesuren el nombre de persones que hi ha en un municipi en mitjana anual i en mitjana trimestral. En el càlcul s’hi inclouen les persones que tenen algun tipus de vinculació o relació amb el municipi, ja sigui perquè hi resideixen, hi treballen, hi estudien o perquè, sense ser la residència habitual, hi passen algun període de temps (vacances, estiu, caps de setmana, etc.), tant en residències pròpies com en cases de familiars o amics o establiments turístics (hotels, càmpings, apartaments, etc.)*.”

“*La unitat de mesura de les estimacions de població estacional són les persones equivalents a temps complet anual. Cada dia que una persona està present en un municipi equival a 1/365 **persones equivalents a temps complet anual (ETCA)***.” (IDESCAT).

En aquestes xifres la mobilitat no obligada que no pernocta no hi és considerada (lleure, compres, etc.).

La població ETCA i la població estacional ETCA mesuren la població resident junt amb els fluxos d'entrada i de sortida del municipi. La població vinculada ETCA i la població vinculada mesuren la població resident i només els fluxos d'entrada al municipi.

Població estacional ETCA= població no resident present ETCA – població resident absent ETCA

Població ETCA= població padronal + població estacional ETCA = població padronal + població no resident present ETCA – població resident absent ETCA

Població vinculada ETCA= població padronal + població no resident present ETCA

La importància d'aquest **indicador de càrrega demogràfica** en els territoris rau en el fet que permet tenir una idea de quina és la **pressió** que s'exerceix **sobre els territoris i els seus recursos**. Conseqüentment, els gestors d'aquests territoris hauran de preveure que els serveis bàsics que ofereixen –aigua, escombraries, urgències mèdiques, etc.- tinguin la capacitat d'absorbir, en cada moment, la demanda generada.

Consideracions prèvies

Per a les **estimacions de l'any 2016** l'IDESCAT va introduir **millores** que van comportar una **variació significativa dels valors de població estacional**, raó per la qual van establir una nova Base 2016. Així, el període 2002-2015 va passar a considerar-se *Estimacions de població estacional base 2002*, i les publicades a partir d'aleshores passen a denominar-se *Estimacions de població estacional base 2016*.

Seguiu [aquest enllaç](#) per consultar les notes metodològiques de l'IDESCAT.

Aquestes millores van tenir una incidència clara per als resultats del Maresme. Amb el canvi de base, la població estacional del Maresme al 2015 va disminuir i, a més, va canviar de signe, passant de ser de signe positiu en la base 2002 a ser de signe negatiu en la base 2016. Així doncs, en el cas del Maresme el canvi de base va representar un trencament de la sèrie temporal ja que els components turístics i residencial tenien molt de pes a la comarca, i són components que en la nova base s'estimen amb noves fonts.

En resum, la comarca canvia el signe de la població estacional estimada i passa de ser una comarca receptora –quant a població estacional– a ser una comarca emissora.

Resultats estimats pel Maresme 2021

La flexibilització de la mobilitat de les persones es fa palesa en els resultats de l'any 2021 amb una intensificació del fenomen emissor i, en menor mesura, receptor.

L'any 2021 la població estacional a temps complet anual¹ (població estacional ETCA) ha estat, de nou, negativa amb un saldo de -11.653 persones per dia. És a dir, que la població resident absent de la comarca en temps complet anual és major que la població no resident present a la comarca a temps complet anual, la qual és menor. O el que és el mateix, hi ha més sortides de població a temps complet anual que no pas entrades.

Taula 1 Evolució Estimacions de població estacional ETCA i de població ETCA, base 2016

Any	Població estacional ETCA	Població resident	Població ETCA	Població ETCA (%)
2015	-5.578	439.512	433.934	98,7
2016	-5.741	441.505	435.764	98,7
2017	-4.314	444.046	439.732	99
2018	-5.714	447.824	442.110	98,7
2019	-6.340	452.690	446.350	98,6
2020	-11.086	458.626	447.540	97,6
2021	-11.653	459.625	447.972	97,5

Font: IDESCAT. Unitats: persones en equivalència a temps complet anual (ETCA)

Respecte de l'any anterior, aquest fenomen, que va intensificar-se molt fruit de l'impacte de la pandèmia arran de la qual hi va haver un descens de la mobilitat i del turisme, s'ha tornat a intensificar per l'any 2021 encara que de manera molt més lleu en créixer un 5,11%. És a dir, va augmentar en un 5,11% l'absència de persones residents a la comarca equivalent a temps complet anual. Per tant, **el fenomen d'emissió ha augmentat** en relació al 2020 i ja són 4 anys seguits que ho fa.

¹ Població estacional equivalent a temps complet anual (població estacional ETCA): la població estacional equivalent a temps complet anual és el saldo resultant de les entrades de població no resident al municipi i les sortides de població residents al municipi, mesurat en mitjana anual de persones per dia. Font: IDESCAT.

Per altra banda, la població equivalent a temps complet anual al Maresme (població ETCA²) ha incrementat un 0,10%, menys del que va fer-ho el 2020 respecte del 2019, de manera que s'ha situat en les 447.972. Una xifra inferior a la de les persones empadronades a la comarca. Dit d'altra forma, la població ETCA del Maresme representa el 97,5% de les persones empadronades al Maresme.

La informació a escala municipal ajuda a entendre millor el fenomen. En la taula que segueix observem que uns quants municipis, molts d'ells de caràcter turístic i algun altre amb nombre elevat d'habitatges turístics, presenten una població estacional ETCA positiva. El que vol dir que han tingut més entrades que sortides de persones a temps complet anual. El que culmina en una població ETCA superior a l'empadronada.

Taula 2 Estimació de població estacional ETCA i població ETCA. Municipis del Maresme, 2021*

Municipi	Població estacional ETCA. No resident present	Població estacional ETCA. Resident absent	Població estacional ETCA. Total	Població resident	Població ETCA	Població ETCA (%)
Alella	572	-1.372	-800	9.954	9.154	92
Arenys de Mar	1.214	-1.365	-151	15.942	15.791	99,1
Arenys de Munt	152	-1.009	-857	9.191	8.334	90,7
Argentona	782	-1.296	-514	12.629	12.115	95,9
Cabrera de Mar	1.041	-662	379	4.787	5.166	107,9
Cabrils	330	-1.019	-689	7.567	6.878	90,9
Calella	2.715	-1.580	1.135	19.236	20.371	105,9
Canet de Mar	968	-1.497	-529	14.810	14.281	96,4
Dosrius	290	-609	-319	5.685	5.366	94,4
Malgrat de Mar	2.746	-1.469	1.277	18.950	20.227	106,7
Masnou, el	1.176	-2.619	-1.443	23.848	22.405	93,9
Mataró	6.374	-9.106	-2.732	129.120	126.388	97,9
Montgat	705	-1.717	-1.012	12.260	11.248	91,7
Palafolls	740	-921	-181	9.646	9.465	98,1
Pineda de Mar	2.841	-1.963	878	27.974	28.852	103,1
Premià de Dalt	487	-1.414	-927	10.419	9.492	91,1
Premià de Mar	744	-3.427	-2.683	28.523	25.840	90,6
Sant Andreu de Llavaneres	711	-1.282	-571	11.150	10.579	94,9
Sant Pol de Mar	880	-681	199	5.538	5.737	103,6
Sant Vicenç de Montalt	734	-819	-85	6.523	6.438	98,7
Santa Susanna	1.880	-455	1.425	3.650	5.075	139
Teià	211	-845	-634	6.532	5.898	90,3
Tiana	258	-1.319	-1.061	9.009	7.948	88,2
Tordera	1.454	-1.548	-94	17.788	17.694	99,5
Vilassar de Dalt	677	-1.009	-332	9.074	8.742	96,3
Vilassar de Mar	1.196	-2.194	-998	20.936	19.938	95,2
MARESME	nd	nd	-11.653	459.625	447.972	97,5

*de més de 5.000 habitants en població empadronada o població equivalent a temps complet anual, ETCA
 Font: IDESCAT. Unitats: persones en equivalència a temps complet anual (ETCA)

² Població equivalent a temps complet anual (població ETCA): és la població present al municipi, mesurada en mitjana anual de persones per dia. Equival a la suma de la població resident i les entrades de població no resident al municipi (comarca) menys les sortides de població resident al municipi. Font: IDESCAT.

Si tornem a les dades de la *població estacional ETCA*, veiem que tots els trimestres presenten un saldo negatiu, com ja va succeir l'any 2020. Saldo que s'explica, encara, per la menor entrada de turisme arran de la pandèmia i les conseqüents restriccions. En els anys precedents era habitual que la població estacional ETCA fos negativa tots els trimestres de l'any menys en el tercer, quan el saldo era positiu ja que la comarca era receptora neta de població no resident en aquest període coincidint amb l'època estival i l'auge de l'activitat turística i/o de segona residència amb rellevància al Maresme. I, per tant, era el període en què els gestors dels territoris, concretament dels municipis, havien d'assegurar i assegurar-se que la dimensió dels seus serveis bàsics tinguessin la capacitat per absorbir aquesta demanda. Veurem l'any vinent si la situació pel 2022 s'haurà normalitzat.

Taula 3 Evolució de l'estimació de població estacional ETCA per trimestres. El Maresme

Any	Població estacional ETCA					Població resident	Població ETCA
	Trimestre I	Trimestre II	Trimestre III	Trimestre IV	Total		
2015	-17.603	-6.789	18.022	-16.314	-5.578	439.512	433.934
2016	-16.872	-8.174	18.669	-16.787	-5.741	441.505	435.764
2017	-20.380	-2.184	21.245	-16.368	-4.314	444.046	439.732
2018	-20.331	-3.181	18.108	-17.822	-5.714	447.824	442.110
2019	-22.191	-2.970	17.872	-18.480	-6.340	452.690	446.350
2020	-19.309	-7.800	-3.949	-13.596	-11.086	458.626	447.540
2021	-13.166	-15.525	-239	-17.950	-11.653	459.625	447.972

Font: IDESCAT. Unitats: persones en equivalència a temps complet anual (ETCA)

La comparativa interanual indica que el fenomen d'emissió ha minvat en el primer trimestre de l'any (-31,81%) i en el tercer (-93,95%). I que s'ha intensificat en el segon trimestre (99,04%) i també en el quart (32,02%). Així, en el segon trimestre la combinació d'una certa normalitat en la mobilitat interna però no del tot en l'externa pot haver provocat el descens del volum de persones no residents presents a la comarca que ha resultat en el saldo més negatiu de la sèrie en aquest trimestre; hi ha hagut més sortides de residents que entrades de no residents. Entenem que l'increment en el quart trimestre es deu, en el seu gruix, a una normalització de la mobilitat interna ja que es recuperen les xifres d'abans de la pandèmia.

La *component turística*, més que la de *residència secundària*, és un factor determinant al Maresme ja que és la que acostuma a explicar el saldo positiu de població estacional en el tercer trimestre de l'any. Aquesta component acostuma a presentar un saldo positiu en tots els trimestres de l'any arribant al seu punt màxim en el tercer trimestre.

I encara que aquest any ha tornat a ser negatiu, ho ha estat molt menys que un any abans, cosa que apunta a una certa recuperació de la mobilitat.

En el cas de la *component de residència secundària* és significativa, també, la concentració en el tercer trimestre de l'any, com la *turística*, en coincidir amb el període de vacances de l'estiu. De fet, també aquesta component acostuma a mantenir saldos positius tots els trimestres de l'any, però amb volums molt discrets en comparació amb la *component turística*.

Les *components de treball i estudi*, per la seva banda, tendeixen a presentar un comportament totalment oposat a la de les altres dues components amb saldos negatius tot l'any fet que permet afirmar que la comarca del Maresme és emissora de treballadors i d'estudiants.

De nou, les dades a **escala municipal** ajuden, en aquest cas, a comprendre millor el fenomen. En la taula 4 presentem l'estimació de *població estacional ETCA* i *població ETCA* per trimestres i municipis.

Observem que els municipis en què la *població estacional ETCA* és positiva perquè han entrat més persones de les que n'han sortit equivalents a temps complet anual - Cabrera de Mar (379), Calella (1.135), Malgrat de Mar (1.277), Pineda de Mar (878), Sant Pol de Mar (199) i Santa Susanna (1.425)- el saldo màxim s'ha registrat en el 3r trimestre de l'any, amb l'excepció de Cabrera de Mar.

D'entre aquests municipis, n'hi ha dos en què el saldo ha estat positiu en els quatre trimestres de l'any -Cabrera de Mar i Calella-, mentre que en dos ho ha estat en tres trimestres, el segon, el tercer i el quart -Malgrat de Mar i Santa Susanna-. A Pineda de Mar ha estat positiu en el segon i tercer trimestre i a Sant Pol de Mar només ho ha estat en el tercer.

La majoria d'aquest sis municipis comparteixen la característica de tenir un marcat i/o cert caràcter turístic amb l'excepció de Cabrera de Mar. Podem afirmar doncs, malgrat la manca de dades, que la component per establiment turístic hi té un pes rellevant si no determinant. En el cas de Cabrera de Mar l'activitat no està lligada a grans infraestructures sinó a HUTs, per la qual cosa l'activitat té una continuïtat sense massa alteracions al llarg de l'any.

Taula 4 Estimacions de població estacional ETCA, per trimestres. Municipis del Maresme. 2021

Municipi	Població estacional ETCA					Població resident	Població ETCA
	Trimestre I	Trimestre II	Trimestre III	Trimestre IV	Total		
Alella	-593	-848	-968	-801	-800	9.954	9.154
Arenys de Mar	-242	-326	411	-462	-151	15.942	15.791
Arenys de Munt	-829	-975	-554	-1.066	-857	9.191	8.334
Argentona	-412	-528	-457	-663	-514	12.629	12.115
Cabrera de Mar	445	378	278	410	379	4.787	5.166
Cabrils	-632	-723	-564	-833	-689	7.567	6.878
Calella	94	172	3.693	480	1.135	19.236	20.371
Canet de Mar	-686	-770	255	-932	-529	14.810	14.281
Dosrius	-331	-342	-158	-443	-319	5.685	5.366
Malgrat de Mar	-115	1.029	3.950	161	1.277	18.950	20.227
Masnou, el	-1.080	-1.513	-1.643	-1.538	-1.443	23.848	22.405
Mataró	-629	-2.168	-6.330	-1.669	-2.732	129.120	126.388
Montgat	-651	-1.274	-1.155	-969	-1.012	12.260	11.248
Palafolls	-177	-159	-117	-273	-181	9.646	9.465
Pineda de Mar	-134	501	3.392	-294	878	27.974	28.852
Premià de Dalt	-710	-993	-1.057	-946	-927	10.419	9.492
Premià de Mar	-2.193	-2.875	-2.794	-2.872	-2.683	28.523	25.840
Sant Andreu de Llavaneres	-675	-733	-21	-875	-571	11.150	10.579
Sant Pol de Mar	-58	-32	1.003	-127	199	5.538	5.737
Sant Vicenç de Montalt	-190	-253	419	-325	-85	6.523	6.438
Santa Susanna	-18	699	4.219	742	1.425	3.650	5.075
Teià	-563	-662	-573	-736	-634	6.532	5.898
Tiana	-946	-1.115	-994	-1.191	-1.061	9.009	7.948
Tordera	-164	-164	231	-298	-94	17.788	17.694
Vilassar de Dalt	-248	-345	-334	-402	-332	9.074	8.742
Vilassar de Mar	-854	-1.086	-755	-1.297	-998	20.936	19.938
Maresme	-13.166	-15.525	-239	-17.950	-11.653	459.625	447.972

Font: IDESCAT. Unitats: persones en equivalència a temps complet anual (ETCA)

A banda d'aquests municipis, n'hi ha uns altres 3 en què la població estacional és positiva en algun període de l'any encara que el saldo total anual sigui negatiu. És el cas de Canet de Mar, Sant Vicenç de Montalt i Tordera, tots tres amb un saldo positiu en el tercer trimestre. En aquests casos entenem que la component turística hi juga un paper clau, ja sigui perquè són territoris que compten amb establiments d'allotjament turístic (hotels, cases rurals i habitatges d'ús turístic) així com també la component de segona residència. Segurament la combinació de totes dues components ho explicaria.

La resta de municipis de la comarca, amb el saldo de població estacional ETCA negatiu tots els trimestres de l'any són, doncs, municipis clarament emissors de població; a temps complet anual n'hi ha sempre menys de l'empadronada.

Si ens centrem ara en la **població ETCA³**, és a dir, la població present al municipi tenint en compte la població empadronada junt amb els fluxos d'entrada i sortida del municipis, **Santa Susanna apareix com el municipi de la comarca amb més població ETCA en termes relatius**. En aquest municipi la població equivalent a temps complet anual ha estat del **139%**, per sobre del 114,3% de l'any 2020 però encara molt per sota del 266,1% de l'any 2019. És a dir, s'estima que, en mitjana anual, la població del municipi ha superat en un 39% la població empadronada al municipi.

I aquesta és la dada que les administracions competents han de considerar a l'hora de dimensionar els serveis. I, per ser més acurats, els haurien de dimensionar en funció del trimestre de l'any.

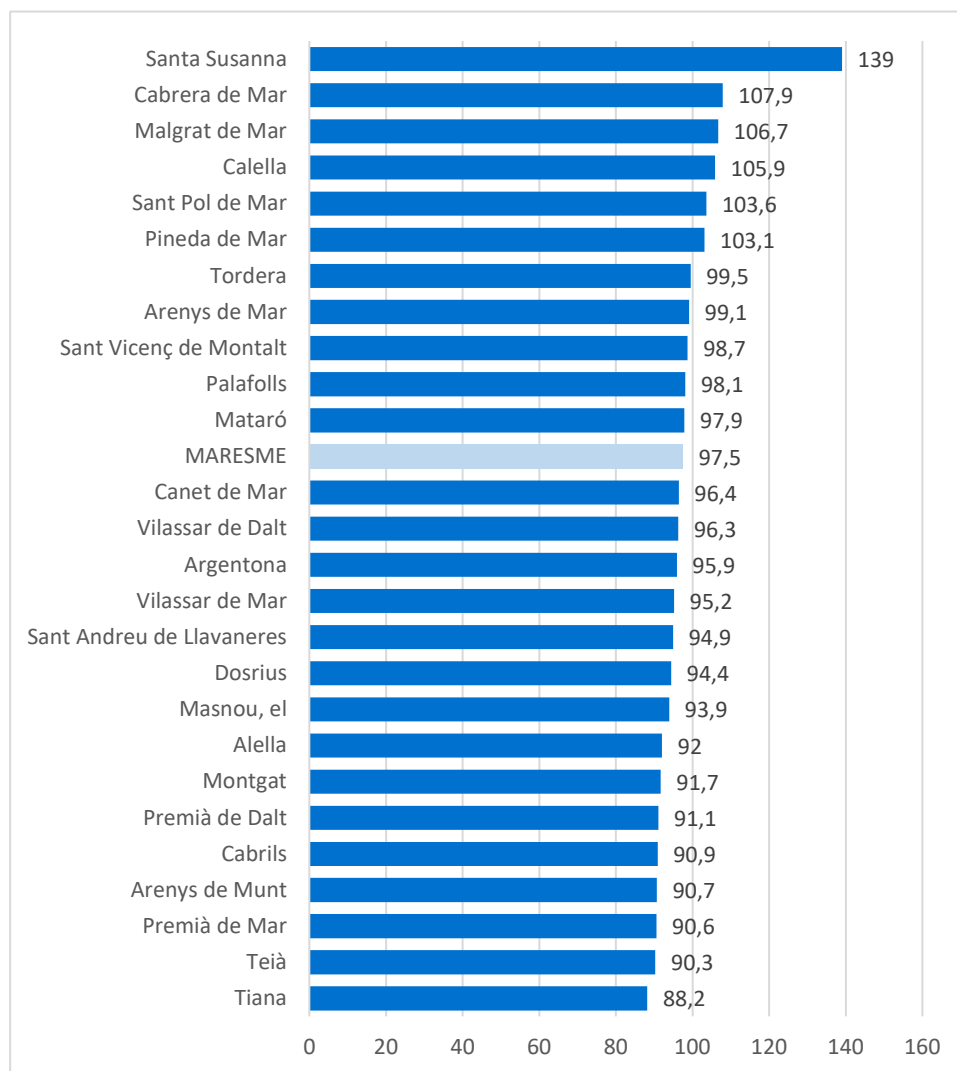
La segueixen Cabrera de Mar (107,9%), Malgrat de Mar (106,7%), Calella (105,9%), Sant Pol de Mar (103,6%), i Pineda de Mar (103,1%) (vegeu gràfic 1).

En el costat oposat trobem Tiana amb una proporció de població ETCA del 88,2% (90,1% el 2020 i 83,1% l'any 2019). És a dir, la població present en mitjana anual és un 11,8% inferior a la població empadronada, cosa que significa que al municipi hi ha més sortides que entrades a temps complet anual. La mateixa lectura hem de fer per tots aquells municipis amb valors inferiors al 100%.

³ Població ETCA: o població equivalent a temps complet anual és la població present al municipi, mesurada en mitjana anual de persones per dia. Equival a la suma de la població resident i les entrades de població no resident al municipi menys les sortides de població resident al municipi. Font: IDESCAT.

Gràfic 1 Població estacional ETCA %. Municipis del Maresme. 2021

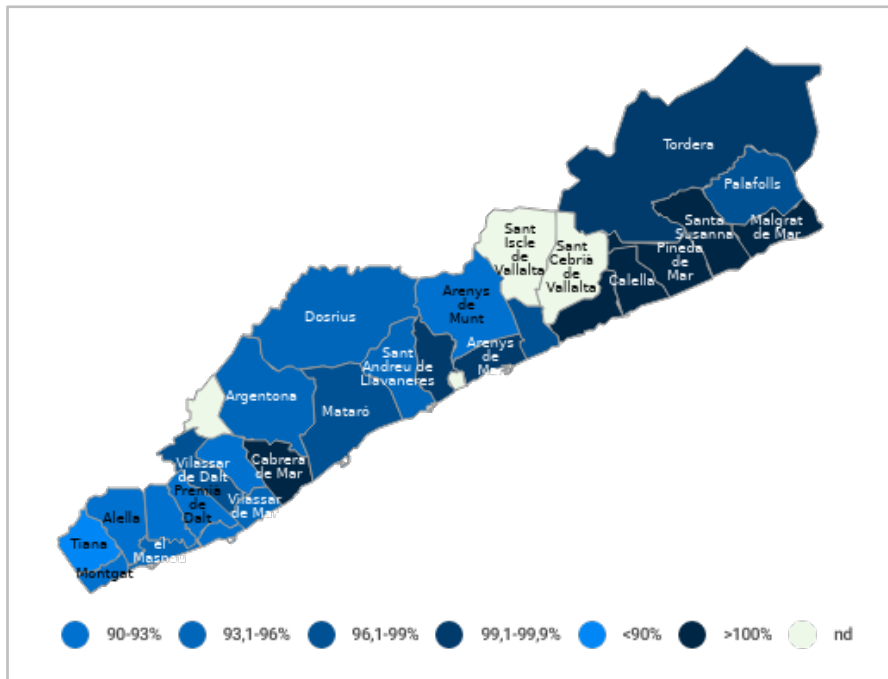
Font: IDESCAT. Elaboració pròpia

Les mateixes dades il·lustrades en un mapa permeten identificar de forma clara que és a l'Alt Maresme, i en especial als municipis de costa, on es concentra la recepció de població a temps complet anual més elevada, amb l'excepció de Cabrera de Mar que ho fa fora d'aquest àmbit.

Els colors més intensos indiquen una *estimació de població equivalent a temps complet anual* superior a la població empadronada al municipi, és a dir, superior al 100%. Els colors amb menys intensitat representen unes estimacions més baixes i, de fet, una població equivalent a temps complet anual inferior a l'empadronada al municipi. Els municipis pels quals no hi ha informació apareixen en blanc. El mapa és interactiu si hi cliqueu a sobre.

Mapa 1 Estimació de la població ETCA per municipis, 2021

Font: IDESCAT. Elaboració pròpia de l'Observatori

